

Kort beskrivning av hemgruppskonceptet (bakgrund och erfarenheter vid uppstart)**Innehåll**

1. Begreppet hemgrupper
2. Syfte – Varför hemgrupper ?
3. Vilka behov kan tillfredsställas vid organisering i och användandet av hemgrupper hos er ?
4. Vilka behov har ni på enheten som ni vill/behöver göra något åt ?
5. Hur startar man ?
6. Utveckling – hur kan man gå vidare ?
7. Involvering av elever och föräldrar på riktigt
8. Vilken sorts kultur behövs för att hemgruppsmodellen skall fungera ?
9. Vilka kompetenser och förmågor tränas i hemgrupper ?
10. Vad krävs av pedagog/pedagoger för att hemgruppskonceptet skall fungera optimalt ?
9. Ev. andra förutsättningar för att hemgruppsmodellen skall fungera ända ut?
10. Ev. hinder och nackdelar att se upp med.

Begreppet hemgrupper

När vi först använde hemgruppsmodellen döpte eleverna på mellanstadiet grupperna vi delade in eleverna i till hemgrupper. Hemgrupper är en fast grupp med ca.4 elever.

Gruppen behålls intakt så länge som det går – gärna minst ett läsår.

Anledningen till gruppstorleken är att föräldrar också kan kopplas på i steg II. Då kan inte gruppen vara för stor.

Syfte – Varför hemgrupper ?

Tanken med hemgrupper bottenar i några olika saker :

Alla klasser är egentligen för stora och antalet relationer och subrelationer i en normalstor klass är otroligt många – vilket kan orsaka oro, otrygghet samt stökigt och högt ljud i klassrummet.

Chansen är att dela upp klassen i mindre tillhörighetsgrupper – hemgrupper.

Tillhörighet – alla elever får en självklar tillhörighet. Inkludering på riktigt skapas.

Du kan lära känna både dig själv och andra i hemgruppen bättre.

Träning på riktigt att jobba i team och samarbeta på riktigt med verkliga saker och utmaningar.

Lokal direktdemokrati på riktigt – ökar tron på direktdemokrati men även på representativ demokrati.

Koppling demokratikedjan för elever : Individ – Hemgrupp/planering – klass/Klassråd – Elevråd – Rektor - Politisk ledning...

Vilka behov har ni på enheten som ni vill/behöver göra något åt ?

Vad är inte tillräckligt bra eller vad skaver? Utgångspunkt i förändringsarbete.

Vad vill ni göra bättre ?

Vilka behov tillfredsställs vid organisering i och användandet av hemgrupper hos er ?

Vad är det som kan göras bättre hos er vad gäller Delaktighet och Inflytande.

Hur kan ni organisera utifrån de behov ni har vaskat fram på enheten / i arbetslaget.

Hur startar man ?

Ett sätt att starta är att ...

Steg 1...

a). Bygga ihop grupper med ca.4 elever i varje.

Viktigt är att inte låta eleverna välja helt själva – det kan motverka syftet med tillhörighet för alla och några kan bli utanför.

Bättre är att lärarna bestämmer grupperna första gången eller att man lottar ut grupperna.

Bra om man kan få till olikhet i grupperna vad gäller kön och personligheter – större potential för lärande med av och om varandra då. Man kan dela upp killnamn i en hög och tjejnamn i en annan och dra ur respektive hög.

Man kan också dra ett namn och låta den personen välja en annan person, sedan lottar man ihop paren till en hemgrupp på fyra. Ojämnt antal – sist dragne väljer in sig i en hemgrupp (blir 5 då).

b). Sätta gruppen – låt gruppen bestämma ett namn osv...och låt dom göra något roligt tillsammans för att svetsa ihop gruppen.

Steg 2...

Utveckling – hur kan man gå vidare ?

Dela upp veckorna under en termin och låt eleverna i en hemgrupp (hemgrupp 1) vara med och planera lektioner för klassen tillsammans med läraren i en period av exv. 14 dagar.

Man kan givetvis också ha andra planeringsperioder för en hemgrupp (exv. en månad), men då blir det längre till att alla hemgrupper får pröva på.

Läraren och arbetslaget kan göra finpedagogik av idéer från planeringsgruppen.

Ett planeringsschema kan skrivas ihop digitalt (ev. analogt i början) och presenteras av alla elever för sina föräldrar.

Schemat skall finnas tillgängligt för alla och justeringar skall kunna synas tydligt för de elever som behöver extra framförhållning. (se och förstå alla elever och personligheter gäller).

Utvärdering kan ske i hemgrupperna exv. sista fredagen i två-veckorsperioden.

Nästa hemgrupp får ansvar för nästa 14 dagar. Planering har då skett veckan före det att hemgrupp 2 går igång.

Man kan börja med planering i ett tema eller ämne för att komma in i sättet att jobba.

Hemgruppen kan ha ansvarsområden inom sina 14 dagar exv. klassråd (ordf. och sekr.).

Eleverna i hemgruppen kan planera och ha en lektion per person eller tillsammans ett valt ämne (träning i ledarskap).

Varje hemgrupp kan hitta på ett bus ”veckans bus” på planeringen, där det går ut på att lura klassen och se om de kan avslöja det. (träning i kritiskt tänkande).

Ex. månadsschema

Vecka 0 Planering med kommande hemgrupp (ca. 2 timmar beroende på ålder) ev. onsd.
Lärare gör ”finpedagogik” av idéer från eleverna. Planeringsschema skapas, ev.
med tre svårighetsgrader att välja mellan.

Vecka 1 Start av hemgrupp 1:s tvåveckorsperiod
Månd. presentation av planeringsschema och uppstart av arbete.
 alla elever ”tar hem” planeringsschemat för presentation för föräldrar.
Två elever ur hemgruppen håller i klassrådet vecka 1.

Vecka 2 Månd. avstämning av arbetet med planeringsschemat i hemgrupper.
Upplägg i hemgruppen av individernas arbete under vecka 2.

Ev. egna elevledda lektioner i vecka 2.
Planering med hemgrupp 2 (exv. onsd.)
Utvärdering i hemgrupper av två veckors arbete.

Låt er och elevernas kreativitet flöda och hitta på ert sätt att jobba med hemgrupper, Planeringsmodellen åstadkommer exv. träning i planering, genomförande, utvärdering, initiativtagande, uthållighet och ansvarstagande.

Steg 3...

Involvering av elever och föräldrar på riktigt

Om ni vill gå vidare efter en start och uppbyggnad och arbete med elever i hemgrupper kan ni ta nästa kraftfulla steg – att involvera hemgruppens föräldrar i planering.

Det kan bli en gång per termin för föräldrar och elever. Tiden för planering får ni komma överens om. Någon i arbetslaget kan exv. turas om att planera på en onsdag var fjortonde dag med hemgrupp 1, 2 och 3 osv. Eftersom alla föräldrar måste kunna vara med kanske ni behöver sätta tiden till 18.00 – 20.00. Se till att ta ut komp. för både elever och pedagoger. (övertidsbok exv.).

Genom föräldrarna får vi kontakt med många yrken och företag (användbara arbetslivskontakter).

Fråga vad föräldrarna i respektive hemgrupp ev. kan bidra med.

(träning att jobba med andra vuxna än ens egna föräldrar och lärare + att vi får kontakt med samhället utanför skolan).

Vi svetsar också ihop föräldrar och familjer när de gör något på riktigt tillsammans. Viktigt att samtalen också gör att skola och hem drar åt samma håll. Nya familjer får en mentorsgrupp.

Att involvera föräldrar är ett mycket kraftfullt steg och ger mycket tillbaka när skola och hem drar och förstår åt samma håll.

Vilken sorts kultur behövs för att hemgruppsmodellen skall fungera ?

Om vi delar upp kulturer i ansvarskultur och lydnadskultur, som Jesper Juule, så behöver man komma till en ansvarskultur där vi litar på och respekterar varandra. I detta ingår också att barn/elever vill lära sig bara de känner mening med lärandet och arbetet (att det är på riktigt).

Vilka kompetenser och förmågor tränas i hemgrupper ?

Några viktiga kompetenser som tränas i hemgruppskonceptet är :

- att kunna låta sig ledas av lärare, vuxna men också av andra elever
- att leda sig själv (ansvarskultur)
- att leda andra (ha exv. egna elevledda lektioner)
- relationskompetens
- koncentrationskompetens
- teamarbete
- initiativförmåga
- flexibilitet
- förhandling
- förståelse för andra personligheter och åsikter
- att arbeta med olika åldrar (vuxna och elever)
- m.fl. kompetenser som behövs i livet som demokratisk samhällsmedborgare och senare i

arbetslivet som arbetstagare, arbetsledare, chef, företagsledare....osv.

Vad krävs av pedagog/pedagoger för att hemgruppskonceptet skall fungera optimalt ?

Det verkar som om de pedagoger som lyckas med hemgruppskonceptet behöver vara ”modiga” och inte tror att de kan och vet ”allt”, utan är beredda att lära tillsammans med elever och även föräldrar i en ny roll som professionella arbetsledare. Från teaching till lärande tillsammans. Det behövs också mod, öppenhet och en spetsning av prestigelöshet för att släppa in föräldrar och elever och använda deras oerhört stora samlade kompetens för elevernas och lärandets bästa.

Ev. andra förutsättningar för att hemgruppsmodellen skall fungera ända ut?

Lärare, elever och föräldrar behöver ha ömsesidig respekt för varandra. Det får man genom att göra saker tillsammans på riktigt.

Jmf. ”Det en människa inte är delaktig i eller förstår blir man gärna motståndare till”.

Transparens är viktigt, liksom att man släpper in elever och föräldrar på riktigt och har inställningen att det här får vi klara tillsammans genom samarbete . I detta fall med hemgruppskonceptet ett strukturerat samarbete där alla får vara med och turas om att hjälpa till.

Rektor behöver förstå vad ni håller på med och varför för att kunna ge rätt stöd.

Ev. hinder och faror att se upp med.

Att arbeta för länge med bara elever i hemgrupper, utan att blanda in föräldrarna kan göra att man missar kraften i att alla är med och tar både ansvar och initiativ tillsammans.

Låt bli att eleverna själva får rösta fram hemgruppsdeltagarna – exkluderingsvarning!

Börja gärna jobba med eleverna i hemgrupper först och ”bekanta er med konceptet”.

Sedan kan ni bjuda in till ett elev och föräldramöte en kväll när ni presenterar idén med att ni också vill involvera föräldrar i hemgruppsmodellen. Anledning - föräldrar är otroligt viktiga och representerar hela samhället och har erfarenheter tillsammans som är många gånger större än lärarnas och elevernas tillsammans – använd detta. Utgå från att de alla är föräldrar och vill sina barns bästa. Detta är inte svårt att få föräldrar att bry sig om klassen, hemgruppen och inte bara sitt barn. Tro på föräldrar och elever – att de vill det bästa.

Ta inte helt ansvar själva för allt som händer eller inte händer som pedagog/pedagoger, utan utgå från att ansvaret delas. Lägg det ev. som ett dilemma som ni samtalar om i hemgruppen och som ni har ambitionen att hantera tillsammans med hemgruppen med elever och föräldrar. Mycket bra och ärliga samtal kan komma att äga rum i hemgruppen med elever och föräldrar samt att det blir action i frågorna.

Var transparanta med det ni gör i respektive hemgrupp så att alla är med och uppdaterade på det som händer.

Lycka till med ert viktiga jobb !

Mer info. och erfarenheter finns att dela vid behov.

Christer Ferm

0793-180540 *chr.ferm@gmail.com*